

מה יכול להפוך כל אדם לשמח ומאושר?

להתענג על ה'

הרב אליהו רבי ראש הכולל

שלום וברכה מורי ורבותי!

התחלנו את חודש אדר ב' דהשתא, ואנו מתקרבים לימי הפורים ימי השמחה. ושאלת השאלות היא היאך זוכים לאותה שמחה? אותה שמחה שמשפרת את שלום הבית, השמחה המעניקה יתר כוחות לחינוך הילדים, השמחה שמאפשרת לחיי היום יום להיראות אחרת, פשוט שמחים יותר...

רבתינו הקדושים שהנפיקו את המאמר "משנכנס אדר מרבין בשמחה" (הפניני כ"ט ע"א), בעצם הודיעו לנו שהשמחה אכן תלויה רק בנו, ואנו הם אלה שאמורים להחליט לשמח. ואין שום קשר בין השמחה למצב האישי, למינוס בבנק ולחסיים עם השכנים.

במסכת מגילה (י"ג ע"ב) מפרטת הגמרא הקדושה יותר את מצוות היום: "אמר רבא חייב אדם להשתכר בפורים עד שלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. ולא הסתפקה הגמרא בכך, עד שהביאה את המעשה הבא: שני גדולי ישראל רבה ורבי זירא ערכו סעודת פורים משותפת והשתכרו, ואז קם רבה ושחט את רבי זירא, למחרת, כאשר הצטללה דעתו של רבה וחש הוא בחסרונו של רבי זירא, ביקש עליו רחמים והחיה אותו בתחיית המתים מחדש ממש. בפורים הבא, בשנה שלאחר מכן, פנה שוב רבה לרבי זירא והציע לו לשוב ולחגוג יחדיו, אולם אז סירב רבי זירא ואמר לו שלא בכל פעם קורים ניסים..."

ועל יסודות השמחה בכלל, ועל דברי הגמרות הללו בפרט, ישנן כמה שאלות:
א. מהי שמחה. כלומר, מהי אותה הרגשה הנקראת שמחה. האם מדובר ברגש הגורם לפצוץ בריקוד, או שמא בצורך לשורר בקול נעים לפחות. האם מדובר במשהו שנבחן על פי מעשה בכלל, או שיכולה השמחה לחול גם על אדם היושב ודומם?

ב. אם אכן השמחה טובה כל כך, מדוע שיהיה זמן מיוחד לשמחה "משנכנס אדר" ולא נשמח בכל השנה כולה?

ג. היאך מגיעים לשמחה ומה הגורם לה. האם הדבר תלוי בדברים חיצוניים כגון שתיית יין ותו לא, או ששתיית היין נוספת לסיבת השמחה ורק מפרה ומרבה אותה?

ד. הרי השכרות לכאורה אינה מטבע ורגילות הצדיקים ובני הדעת, ואם כן היאך ניתן לחייב להגיע אליה בפורים?

ה. לכאורה הגמרא מביאה מעשה "שאינו מעודד את קיום דבריה" בלשון המעטה. מיד לאחר הציווי של "חייב אדם להשתכר" מספרת לנו הגמרא על תולדותיו הבעייתיים של אותו ציווי, בכך שקם רבה תוך כדי סעודת פורים ושחט את חבירו רבי זירא. ולכאורה אין כאן המקום לאותו מעשה, וגם אם היה צורך לעדכנו בקיומו היה של הגמרא הקדושה לעשות זאת במרחק של כמה דפים לפחות ולא מיד לאחר ציווי מצוות השכרות...

וכה הם דברי הגאון מוילנא במהות השמחה והדרך להגיע אליה. על הפסוק (משלי טו, טו) "כל ימי עני רעים וטוב לב משתה תמיד", כותב הגאון שלושה דברים:

א. השיכור שמח רק בשעת שכרותו בדיוק, לא לפניו ולא אחריה, אבל "טוב הלב" עליו נאמר "משתה תמיד", הוא שמח כל הזמן כמו השיכור בשעת שכרותו, ביום ובלילה, בקרה ובשרב, בתחילת השנה ובסופה, תמיד הוא שמח כשמחת השיכור בשיא שכרותו.

ב. ניתן להגיע לשמחה זו רק על ידי שמקיימים את מאמר חז"ל (אבות פ"ד מ"א): "איהו עשיר השמח בחלקו", שאז מאושרים במה שיש לנו ויכולים לשמח בזה שמחה שלמה, ועינינו אינה צרה באחרים ואיננו עסוקים בהתבכיינות על מה שחסר לנו.

ג. המידה הזאת באה לאדם "מחמת רוב שלווה בלבו בלי פגע רע". כלומר אדם שלא חי ברגשות אשמה מול אלוקיו או מול חבריו. ומי שיש בו שמחה תדיר, "יאירו פניו, וזיוו מבהיק, וגופו בריא, ואין זקנה ממהרת לבוא עליו", כמו שנאמר (משלי י, כב) "לב שמח ייטיב גהה".

וביאור הדברים הוא, שלעולם לא יהיה אדם תאב וחסר שמח, משום שלעולם יראה הוא את החסר לו ויצטער על כך. ואם כן, לא תחול השמחה אלא בלב המאמין בה' אשר הוא שמח בחלקו ויודע שכל מה שיש לו הוא המגיע לו ואינו צריך ליותר מזה.

היוצא מכך הוא, שהדבר הראשון עליו צריך לעמול החפץ בשמחה היא האמונה בה' יתברך המזמן לו כל חפצו וצרכיו, ושם חסר לו דבר אין זה כי אם לטובתו, וכל אשר הוא צריך נמצא בידו. וכך מסיר האדם מעליו את המונע הראשון למשכן השמחה.

דבר נוסף שיש להבין ולעשות בטרם נזכה לשמחה, היא ההבנה שהשמחה לא תחול לעולם על אדם שאינו שלם עם מעשיו ואורחותיו. אדם עם יסורי

מצפון לא יוכל לעולם להיות שמח, ולכן גנב לעולם לא יוכל לחגוג את גניבתו בשמחה. בכל עת יציקו לו מצפוניו, וזכר האנשים אותם רושש יעמוד מול עיניו. לאמור, בכדי לזכות להגיע לשמחה אמיתית שומה על האדם לוודא שאורחותיו ישרים וכל פעולותיו כשרות ורצויות הן.

ובזה גם נבין את כחו של היין לחזק לב חכמים מחד, ולהכות לב כסילים מאידך. שהרי על הפסוק במשלי (כ"א, ה) "תנו שכר לאובד ויין למרי נפש". פרש רש"י "לאובד" - למי שסופו לאבוד, לרשעים. "למרי נפש" - המצטערין על עניים ועל אבנם. והוסיף הרלב"ג בפירושו: הנה השכר והיין אינו ראוי כי אם "למרי נפש ולאובד", "שישכח" המר נפש לדון ולא ידע סדר טענותיו אשר בהם יתבאר משפטו ודינו.

ואמנם הגמרא מסיקה בברכות (כ"ז ע"ב) שאדם שחלם על היין זהו חלום טוב לתלמידי חכמים, וזה משום שהתלמיד חכם בשתיית מעט יין זוכה להגיע להשגות גבוהות וטובות, בעוד הרשע מתהולל והיין רע לו, ומשום כך גם חילום שכזה נועד לרמוז על רע הבא עליו.

וביאור הדברים מובן נפלא לפי כל האמור.

כי האדם אשר הוא שלם בנפשו, ואין לו יסורי מצפון על מעשיו, אינו צריך "לברוח" מהמצב הקיים בכדי לשמוח, הוא יכול לשמוח למרות החובות והבעיות הסובבות אותו. ומה שאין כן אדם שדרכיו אינם ישרות, זקוק הוא ליותר ויותר אמצעים חיצוניים בכדי להצליח לברוח מהמצב בו הוא נמצא. ולכן הרשע זקוק ליין רב בכדי להרגיש שמח, כי ללא היין אין לבו שלם עליו והוא חש כאב על דרכו עם קונו ועם חבריו.

ומה שאין כן האדם השלם בנפשו, שזוכה להיות רגוע ושלו בכל מעשיו, ששמחתו תמידית "בגלל" המצב שבו הוא נמצא, ולא בגלל שהוא "בורח" מהמצב בו הוא נמצא. הוא אינו צריך את היין בכדי לשמוח, מספיק לו מעט יין רק בכדי להתמקד בשמחה, ולהסיט את דעתו קצת מהמינוס ומבעיות משעולי החיים הזמניים, וכבר הוא מוסיף שמחה על שמחתו וצהלה על צהלתו.

וזו גם הסיבה שבגללה המעיטו חז"ל בכחו של היין וספרו לנו שהוא גם יודע לגרום בעיות קשות.

ומשום כך גם סיפרו לנו עד להיכן יכול הוא לדרדר את המצב ולגרום אפילו לאיבוד חיים.

ולשאלה האחרונה שנשארה, והיא: אם השמחה טובה כל כך, מדוע צריכים להרבות בה רק באדר ולא במשך כל השנה כולה, התשובה היא פשוטה וברורה. הקדוש ברוך הוא יצר את יום כיפור כל שנה, לא בשביל שנעשה עברות ונשוב בתשובה בכל שנה, אלא בכדי שבכל שנה נתעלה ברמה רוחנית גבוהה יותר ואז נבקש סליחה על דברים שבשנה שעברה לא בקשנו עליהם סליחה משום שלא היה בדעתנו אז ברמה הרוחנית שבה היינו שזו עברה בכלל.

לדוגמא, אם בכיפור הראשון התחזק בעל התשובה וביקש סליחה על תפילת שחרית שלא התפלל, בשנה שאחריה יבקש סליחה על כך שלא דקדק במילים, ובשנה שאחריה יבקש סליחה על שלא כיוון מספיק, וכך ילך ויתקדם עד שבסוף ימיו יבקש סליחה על כך שלא כיוון את כוונות האר"י ז"ל על פי הסוד. כך שבכל שנה עולים ביום כיפור כיתה, ונשארים באותה רמה גבוהה עד לכיפור הבא שאז עולים בעוד רמה.

וכך העניין בדיוק בימי אדר ובראשם פורים. בכל שנה אנו מתעלים ברמה גבוהה יותר משנה שעברה, ולומדים טוב יותר היאך לשמוח. מנקים את השולחן מדברים שאיננו שלימים איתם, גם אם בשנה שעברה חשבנו שהם טובים מספיק. מתחזקים באמונה בקדוש ברוך הוא ברמה גבוהה יותר משנה שעברה, וכך זוכים לשמחה ברמה גבוהה יותר למשך כל השנה כולה. ובשמחה זו נשארים עד אדר הבא שאז עולים ברמה גבוהה יותר, וכן הלאה שנה אחר שנה.

מה שגורם בפועל לחוות את רגש השמחה גדול יותר וחזק יותר משנה לשנה, ואדר של שנה זו אמור להיות שמח הרבה יותר מאדר של השנה הקודמת, ושניהם יחד קטנים יותר מהאדר של השנה הבאה.

ה' יתברך יזכנו "לנקות את שולחן" מכל מרעין בישיב בין אדם לחבירו ובין אדם למקום, לבטוח בו ולעבדו בלבב שלם, ולזכות לשמחה עצומה ללא גבולות בשנה זו בכל שנה ושנה.

וברוכים תהיו!

שאלה יפה

שו"ת ממורנו הרב שליט"א

תשובה: מצוה תמיד לכבד הורים גם אם אביו רשע, מצוה לכבדו. וכדאי להעסיק אותם שלא יהיה להם זמן להפגש בלשון הרע. וכאשר אין ברירה והם מדברים, אז יש מצוה לשמוע אותם, כי רוצים להוציא מהלב. וגם תכוון שאתה לא מקבל. וגם יתכן שהדברים כבר מפורסמים במשפחה, וזה כמו באפי תלאת. גם לרבות אם על ידי השמיעה שלך, הם לא יספרו לאחרים, זה עוד סיבה להקשיב להם, ושלום על ישראל (וענין בחייסות כספי יהודים חפז חיים).

סדרי הישיבה קודמים לכל דבר

שאלה: אני חסיד של הרב עובדיה, בחור ישיבה. אוהב מאד את הספרים שלו. וראש הישיבה לא מרשה ללמוד בסדרים, אלא אך ורק גמרא רש"י ותוספות.

תשובה: ראש הישיבה שליט"א צודק. בחור ישיבה צריך ללמוד ש"ס, כל היום וכל הלילה. דפי גמרא ופרקי משנה. וכמובן העיקר, המסכת הנלמדת בישיבה בעיון. ואת אותה מסכת, לסיים בסוף הזמן, וזה מצוין. ורבינו הסטייפלר זיע"א כותב באגרותיו, ללמוד כל יום חצי שעה משנה ברורה. ואם תוסיף, אשריך. ומרן רבינו הגדול זיע"א היה אומר **אין מפרש כמו המשנה ברורה**, וכמובן להלכה צריך גם כף חיים וכן איש חי, וחזון עובדיה וילקוט יוסף, וכולם מצויינים.

העיקר, בזמן תוכנית סדרי הישיבה, להיות כפוף להנהגות של הישיבה, בין בחול בין בשבת. וכמו שרבינו הרב שך זיע"א היה אומר, "דף" גמרא, אותיות פ"ד, דף גמרא אחד זה כמו פ"ד תעניות.

קביעת מזוזה כרצון האשה

שאלה: כתוב בהלכה לקבוע מזוזה בטפח החיצון של מזוזה הפתח. בבית שלי, המזוזה והמשקוף רחבים מאד. והגברת דורשת לקבוע את המזוזה באמצע ממש, כי זה יותר נאה ויפה ומדויק, ולא בטפח החיצוני של מזוזה הפתח. מה עושים.

תשובה: נכון שכן ההלכה בשלחן ערוך. והוא בהליכות עולם (ד"ח דף ע"ג ע"ג), אבל למעשה אני חושב שזה רק בשער הראשי, בכניסה הראשית, כדי שיהיה שמירה על כל הבית. ולשון מרן רבינו זיע"א, בטפח החיצון **הסמוך לרשות הרבים**, עינין שם. ובחדרים הפנימיים יש עליהם שמירה גם מהפתח החיצוני. כך שלמען היופי והדיוק, וגם רצון האשה, היא צודקת, ותעשה באמצע מזוזה הפתח בדיוק.

גם בשער הראשי, עצה טובה להוסיף עץ ארוך נאה ויפה על מזוזה הפתח, ולקבוע אותו במקום **האשה רוצה בדיוק**. ומכיון שזה בולט קצת, אז בעצם זה מזוזה הפתח האמיתי. וניתן לקבוע עליו את המזוזה. כי זה המקום, וכולו עשוי עץ אשר בו טפח אחד ברוחבו, וזה מצוין. ולעולם יהיה אדם ערום ביראה (עינין ברכות ט).

עצה נוספת, להוסיף ציור יפה סמוך למזוזה, או עציץ עם פרחים נאים. וזה יוסיף יופי וקישוט למזוזה הפתח, גם אם אפנה מדויק באמצע ממש, והבן.

חוגים לילדים לפי רוח התורה

שאלה: הבן שלנו בן שמונה, לומד בתלמוד תורה מצוין. ורוצים לרשום אותו בשעות הפנאי, להתעמל בחוגים שמתקיימים מטעם הציבור הכללי, והילד אוהב משחקים כאלו.

תשובה: זה לא מתאים לילד בתלמוד תורה. תפקיד ההורים לחזק את הילדים לעלייה רוחנית בתורה ויראה. וחבל לכזוב את זמנו של הילד בלימודים כאלו. ובפרט שהאווירה שם לא תורנית. וכאשר להנהלה אין מושגים ביראת שמים, מה יעשה הבן שלא יחטא (בכנסת נב).

עצם הלימוד להתעמל, כושר גופני, הוא דבר חיובי. והרמב"ם (פ"ד מהלכות דעות) משבח את זה. אבל לא בניהול כזה. כדאי שהאבא ישחק עם הבן ויתעמל איתו. ויעשה איתו הליכה בשמחה. והעיקר שהכל אמצעי ליראת שמים.

כידוע שבכיוצא בזה, החזון איש פסק לאיסור ממש, גיוס בנות לצבא. והוסיף ואמר **יִהְיֶה ואל יעבור**. וכן שירות אומי לבנות, אסור בהחלט. ומרן רבינו הגדול זיע"א פסק כן למעשה, כי הניהול שם נמצא בידיים שאין להם יראת שמים טהורה. ויש ליהזר מאד. וכן בנידון דידן להתייעץ עם החכם, ולבדוק היטב מה מתאים לילדי ישראל.

קדושה גם בהרצאה

שאלה: מה לעשות כאשר האשה מתלהבת מהמרצה המצחיק ומדבר חזק, יותר מאשר מדברי התורה ששומעת. האם זה בעיה.

תשובה: זה בעיה, ובעיה קשה. בדורות הקודמים, דרשן הדורש רבבים, היו השומעים בוכים מהתרגשות והתלהבות, מהמוסר והדברי תורה. ומעולם לא היה הדרשן מדבר עם נשים בלבד. ואשה שמגיבה כך, יתכן שאסור לה לשמוע מרצים, אלא רק מרצות ורבניות המחזקות אותן באמת לשם שמים.

הנביא מיכה (ו' ט) אומר **וְאֶשְׁלַח לְפָנֶיךָ אֶת מִשְׁחַת אֶהְרֹן וְמִרְיָם**, ופירש רש"י בשם התרגום, **מרים להורות לנשים**, עינין שם. ומשמע שמשח אהרן לא דרשו בנשי הנשים, ומה נאמר בדורות שלנו. וכדאי וראוי ונכון לנשים, להמליץ להן שלא לשמוע מרצים ורבנים ודרשנים למיניהם, אלא אך ורק באופן שנמצאים גברים רבים המקשיבים, ומאחוריהם נשים בצניעות. אבל בפני נשים בלבד, ועוד, כשזה סדרת הרצאות וסדנאות ומעצמה וכיוצא בזה, על אחת כמה וכמה שצריך ליהזר. ויש צורך לַפְתֵּחַ ולחזק ולגדל את כל **המרצות הרבניות והדרשניות** היקרות, המיוחדות בצניעות ובקדושה. ולעורר את הנשים השומעות, שלא לשמוע מגברים כלל ועיקר. ולקיים את דברי הירושלמי (נפולא נבנאלו כ' נחמיה נאסי), גנאי לבנות ישראל שיתכלו בהן אנשים, עינין שם.

שמיעת לשון הרע מההורים

שאלה: אני בעל תשובה, בעל משפחה, ברוך ה'. וכאשר אני נפגש עם ההורים, אני שומע מהם לשון הרע על פלוני ואלמוני, מה עושים.

ישיבה עם פנימיה או אקסטריני

שאלה: הבן שלנו מסיים כיתה ח' השנה. מה עדיף, ישיבה קטנה עם פנימיה, או ישיבה טובה שחוזרים כל ערב לישון בבית.

ועוד שאלה. בשנה הבאה תפתח ישיבה חדשה של הרב שמעון אשר מקרית שלום, תל אביב. האם אין בעיה בישיבה חדשה.

תשובה: זכות גדולה לכולנו כאשר הבנים היקרים ממשכים בדרך התורה, בישיבות הקדושות. וכולנו חיים בזכותם. יש תלמיד עדין, ביישן וצנוע ורגיש מאד. תלמיד כזה עדיף לו לישון כל לילה בבית, וקצת פיננסי, וזה מצוין. אבל תלמיד שנראה בוגר, חזק ונלא בטחון, והוא עצמו מעדיף ישיבה עם פנימיה, זה מצוין. וחז"ל אומרים (ע"ז ע"ג) **"אין אדם לומד תורה, אלא ממקום שליבו חפץ"**. ופירש רש"י, מסכת שהוא חפץ. ובהמשך בגמרא שם, **"אלא במקום שליבו חפץ"**. ומבאר המהרש"א שכאן נתווסף כפשוטו, מקום פלוני, רב פלוני שהתלמיד חפץ בו, עינין שם. כך שלמעשה רצוי מאד שהתלמיד יבוא לראות ולהתרשם ולהתפעל ממקום שמתאים לו.

שמעתי על הישיבה התורנית החדשה שמייסד ידידי ואהובי הר"ר שמעון אשר (מחסידי שליט"א) ישיבה לצעירים מצויינים, **"היכל ברוך"**, של המהרש"א שליט"א. ישיבה מצויינת, כאשר המהרש"א שליט"א ובניו היקרים משרתים שם בקודש. וגדולי הדור שליט"א ממליצים על כך. אז בודאי שזה מצוין. ולפני כמה שנים חשבו על כך. ולגודל האחריות שלהם, דחו את פתיחת הישיבה. וכיום בואו שערו ברינה. וישיבת **היכל ברוך** יש בה היכל מלא חיים בתלמידים לתורה ויראת שמים, ומדות טובות וזמנים טובים, אמן ואמן.

כמובן וכידוע, יש בעיה הקודש תל אביב, עוד ישיבות טובות, וכולן מצויינות. ומקום שלבו חפץ, ומה שלבו חפץ, זה סוד ההצלחה של התלמיד. ותשועה ברוב יועץ.

התעמלות לנשים, בצניעות

שאלה: פעילות הרזיה לנשים, על ידי גבר הבקיא מאד בשיטה ההרזיה והאכילה. האם מותר לאחד לשים.

תשובה: זה בעיה חמורה ומסוכנת מאד. וכבר צעקו גדולי ההוראה על רופא נשים שזה אסור בהחלט, אלא רק רופאת נשים. ובפרט בהרזיה שזה לא בעיה של טיפול רפואי, אלא רק הורדה במשקל וטיפול גופני. כאשר גבר מטפל בזה, יש כאן בהחלט חוסר צניעות. ובפרט כשחוזרים מידי פעם ושואלים בטלפון ומשיחים את ליבם איתו, כיצד אכלו וכמה עלו במשקל. בדברים שהשתיקה יפה להם.

בסיכום: אין היתר לנשים לקבל טיפולים אצל גברים כלל ועיקר. ובפרט הרזיה וכיוצא בזה שניתן לעשות כן על ידי ספרים ושיטות ידועות ומפורסמות. והעיקר למעט באכילה ובטיגונים וכל מיני מרעין ביישן המזיקים לבריאות הגוף, רחמנא ליצלן. ולקיים בעצמנו, **נשמה בריאה בגוף בריא**.

המשך בעמוד 1

ה. כל מה שקונה וטורח ועושה מצוה, לומר בפה **לכבוד שבת קודש**. והקדושה שורה עליו (פלאי כ"ד).

ה. בשבת קודש כולנו אורחים אצל ה' יתברך, והכל על חשבוננו. ובשלחן שבת יש לשבת באימה ויראה מאד. ומפורש בנוסח "אתקינו סעודתא דמלאכא קדישא".

ו. שבת קודש, קדוש וחזק יותר מיום הכיפורים. ויש לכוון ולהתקדש בשבת קודש (ועינין מגילה כג).

ז. שבת קודש זה כמו חדר ניתוח. טעות קטנה, סכנה. כך מלאכה בשבת, איסור סקילה.

ח. להזהר בשבת קודש של להסתכל על חילולי שבת. כמו מכונית נוסעת. שהעיניים לא יהיו טמאות

(ומענין כפריץ לנבחר בבכיה, תורה להסתכל אלה ותנאים)

לכבוד שבת קודש. בהכנת נרות שבת וגפרורים. וכן בהכנת צורכי הנקיון בבית הכסא.

יד. מצוה למשמש בכיסי הבגדים, לבדוק שאין בהם מוקצה וטלטול בשבת קודש.

טו. מצוה לייפות את הבית לשבת קודש כמה שיותר. נקויה להפליא. צלחות וסכ"מ המשובחים ביותר. בגדי שבת נאים ביותר, יותר מאירוע בימי החול. מאכלים משובחים להפליא. וכל המקיים ג' סעודות, ניצול מגוג ומגוג, ומחבלי משיח, ומדינה של גיהנם (ועינין כספרי הבבבגה לשבת קודש).

ואשרינו שוכנינו להיות יהודים ולשמור שבת קודש. שבת שלום.

טז. כל העוסקים וטורחים בקניות לשבת קודש, ובנקיון, אפיה ובישולים, יש להם שכר גדול מהשמים.

י. מצוה לחכות לקראת שבת כמחכה לקראת המלך, וכחזן היוצא לקראת כלה (ש"ע נכ"ב ט).

יא. מצוה לומר לאשה ולבנות שטרחה בסעודת שבת, **תודה רבה** מכל הלב, וזה הכרת הטוב.

יב. מצוה על הבעל להכין נרות שבת, ולהכין מטבע לצדקה, והאשה תברך ותדליק, ותתפלל על כולם.

יג. מצוה לחלק תפקידים לכל בני המשפחה בהכנת צורכי שבת, בהכנת המאכלים, בנקיון לשבת.

בהכנת מזגן ותאורה ושעון שבת. בהדלקת הפלטה